

Milan Ivanišević

U SPOMEN STOTE OBLJETNICE ROĐENJA BRANISLAVA DEŠKOVIĆA

Društvo prijatelja kulturne baštine Splita željelo je predavanjem 8. prosinca 1983. počastiti uspomenu na stotu obljetnicu rođenja kipara Branislava Deškovića. Odlučio sam slušateljima kazati ponešto o svim umjetničkim djelima, kad su nastajala i gdje su bila izložena, ali ne svojim nego njegovim riječima iz pisama, kazivanja i bilježaka i riječima njegovih suvremenika iz dnevnih listova onoga vremena. Uz te navode nizale su se fotografije svih sačuvanih Deškovićevih djela, koje je svojim umijećem učinio Zvonimir Buljević za izložbu priređenu u splitskoj Galeriji umjetnika i prenesenu u Pučišća i u Zagreb.

Osim poneke riječi primjerene slušanju, ovdje je tiskom doneseno sve moje kazivanje, a od sedamdeset i tri fotografije odabrao sam dvije iz posebnog razloga. Deškovićevo djelo, kao baština bez baštinika, nemilosrdno su razgrabljena: umnožavali su ih odlijevanjem i za osobne i za javne zbirke. To im umanjuje vrijednost i kad je učinjeno za javnost. U Splitu je bezbroj odljeva, a samo je pet djela do sada od toga pošteđeno. Odlučio sam tiskati fotografije dvaju djela, jer su u različitim vlasnika: Napoletanac u Vukosave Mitrović i Faraonski pas u nasljednika Petra Deškovića.

Branislav Dešković rođen je 11. ožujka 1883. u Pučišćima, u mjesecu bura i hladnoća, pa su novorođenče čuvali u toploj kući sve do 3. travnja, kad je kršten u obližnjoj župnoj crkvi. Možda su čekali iz Zagreba Frana Folnegovića, uglednog političara iz Hrvatske stranke prava i urednika *Vienca*, koji je dječaku bio kum.

Deškovići su bili od starine bogati Pučišćani, a imanja im na otoku, u Poljicima i uz Cetinu. Ante, otac Branislavov, izučio je montanistiku. Imao je dvadeset i četiri godine kad se 1880. oženio otmjenom Fanni, baštinicom Antičevih iz Škripa, dvije godine starijom. Prvi sin Valerij rodio se 1881. i dogodine umro. Poslije Branislava rodila se 1884. Mićelina. Imala je ime kao baka Dešković, koja je u kuću donijela bogatstvo Ive-ljevih, ali je djevojčica umrla kad je Brani imao četiri godine. Tako je ostao sam u roditelja.

